

Weer een soort erbij voor zaklampvissen?!

Gedurende 2021 was er contact met journalist Caspar Janssen over zijn Volkskrant-rubriek 'Aard van het beestje'. De soort waar hij me voor vroeg voelde ik me geen specialist in en als tegenvoorstel heb ik de rivierdonderpad voorgesteld. Een soort waar ik over de jaren heen sinds 2010 veel tijd aan heb besteed. Prima uit te voeren in een slappe veldonderzoeksperiode als de winter en genoeg om over te vertellen.

In de eerste week van januari 2022 kwam het telefoontje of de optie nog open stond om een afspraak te maken.

Zeker, zogezegd zo gedaan, en drie dagen later stonden we op een zondagavond aan de Amstel voor een zoektocht en gesprek. Met lichte schrik een blik in het water geworpen, het water was troebel! Maar met gespeeld enthousiasme zijn we gaan zoeken. Dat werd beloond met een prachtexemplaar liggend net onder de wateroppervlakte. Naast een plantenstengel en uitleg was nodig 'm aan te wijzen. Toen klonk er een en al enthousiasme bij Caspar, dat klonk overtuigend. En net nadat hij met zijn mobiel wat foto's maakte glipte het visje in een kier tussen de basaltblokken.

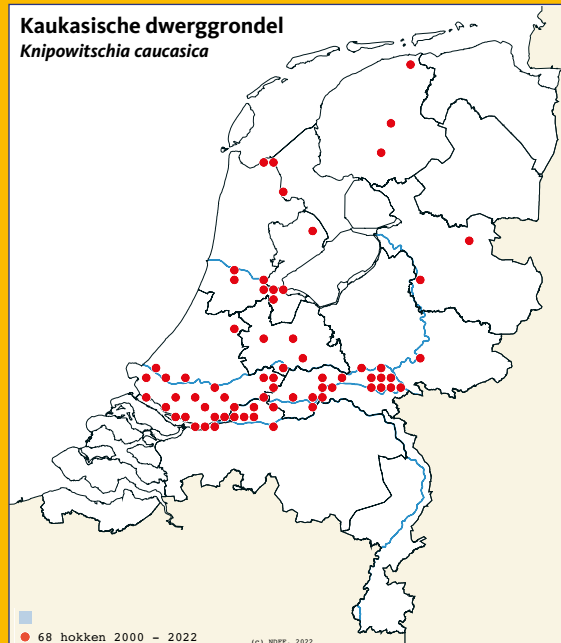
Missie geslaagd! En de spanningsboog was ook op. Het vroor lichtjes en zijn voeten in de inmiddels klamme gympen raakten gevoelloos. Ik zei nog dat we geluk hadden met het weer. Tijdens het maken van de afspraak was het vooruitzicht een windkracht 5 Bft. Dat kan voldoende zijn voor een nare golfslag zodat er sowieso niets te zien zou zijn. Ook daarvoor had ik een alternatief bedacht. Waar de snelweg A1 over De Diem gaat is een ondiepe stenige oeverzone waar in het verleden altijd rivierdonderpaden te zien waren.

Maar bij mezelf rees wel de vraag op hoe het erbij lag. Op 17 januari jl. ben ik maar eens een kijkje wezen nemen. En hoppa, bij de eerste halve meter oever lag een rivierdonderpad! Ook hier heeft de soort standgehouden. Maar al snel vielen onbekende kleine bijna transparante grondeltjes op. Een smal/dun uiterlijk en een snelle bewegelijke vlucht. Bij nadere beschouwing, op een stukje zand waar het water maar twee centimeter diep was, waren de andere exotische grondels en rivierdonderpad uitgesloten. Stomp kopje met een rommelig vlekkenpatroon op de flanken: Kaukasische dwerggrondel!

Bovenaanzicht Kaukasische dwerggrondel.
(Foto: Bram Koese)

Kaukasische dwerggrondel gevangen in het licht van de zaklamp.
(Foto: Edo Goverse)

Actuele verspreiding Kaukasische dwerggrondel. Door de maat en zijn relatieve onbekendheid, in combinatie met inventarisatie-inspanningen, is het aannemelijk dat de soort voorkomt in een veel groter deel van de watersystemen waar de soort nu is aangetroffen. Te denken aan het IJsselmeer, Markermeer, Amsterdam-Rijnkanaal, IJssel, Vecht (Ov.), Friese Meren en polders van Friesland, Utrecht en Zuid-Holland.

Op het traject (50 meter lengte) telde ik maar liefst 13 dwerggrondels, een tweede rivierdonderpad, acht zwartbekgrondels, een marmergrondel en zeven baarsjes. Daarna ben ik verkast naar andere plekken in de buurt. Ook hier lagen dwerggrondels, op tien meter lengte telde ik er 16. Vorige winter had ik de soort hier al met schepnet gevangen (zie foto).

Conclusie is dat met de zaklamp blijkbaar ook de Kaukasische dwerggrondel te inventariseren is. Het zoekbeeld doet me wat denken aan een getijde poeltje op het strand met brakwatergrondels of dikkopjes op de bodem. De visjes hebben 'duidelijk' een andere uitstraling en vluchtgedrag. Wellicht geen instapsoort voor de beginnende zaklampvisser, maar de verschillen gaan vanzelf opvallen. Een soort dus om letterlijk naar uit te kijken nu deze ongemerkt geheel Nederland aan het veroveren is! (zie ook pagina 9 in deze nieuwsbrief)

Edo Goverse